การมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ตามหลักสังคหวัตถุ 4

Participation in Educational Resource Mobilization of the Community in Small-sized Schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 2 based on Sangahavatthu 4

สุรวิชญ์ สวงรัมย์[1] ทวีศักดิ์ ทองทิพย์[2] และสถาพร ภาคพรม[3]
Surawit Sawongram, Taweesak Tongtip and Sathaporn Pakprom

Received: May 02, 2026
Revised: August 30, 2026
Accepted: August 30, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 2) ศึกษาวิธีการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็กตามหลักสังคหวัตถุ 4 และ 3) ข้อเสนอเชิงนโยบายการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็กตามหลักสังคหวัตถุ 4 การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) จากประชากรได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก 117 แห่ง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 91 แห่ง ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 273 คน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 คน ได้แก่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักธรรม

[1-3]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding author, e-mail: sawongram39@gmail.com

เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (PNI Modified = 0.59) โดยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การประเมินผล และการดำเนินการ ตามลำดับ 2) วิธีการมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วยการเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจและความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม การสื่อสารและสะท้อนผล และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยบูรณาการหลักทาน ปิยวาจา อัตถจริยา และสมานัตตา และ 3) ข้อเสนอเชิงนโยบายสังเคราะห์เป็นโมเดลเชิงระบบ ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และข้อมูลย้อนกลับ โดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นกลไกส่งเสริมการร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผล เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายมีความสอดคล้องและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.78, S.D. = 0.42) แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมและสามารถประยุกต์ใช้เป็นกรอบการพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การระดมทรัพยากรทางการศึกษา, สถานศึกษาขนาดเล็ก, ดัชนีความต้องการจำเป็น, สังคหวัตถุ 4

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the needs of community participation in mobilizing educational resources in small-sized schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 2; 2) to study methods of community participation in mobilizing educational resources in small-sized schools based on the Sangahahavattu 4); and 3) to provide policy recommendations on community participation in mobilizing educational resources in small-sized schools based on Sangahahavattu 4. The research employed a mixed-methods approach. Quantitative research involved selecting a sample of 91 small-sized schools using Taro Yamane's formula, comprising 117 schools. Respondents included school administrators, teachers, and chairman of school boards, totaling 273 people.

Qualitative research utilized seven key informants: an inspector from the Ministry of Education, an education administrator, a school administrator, and an expert in ethical principles. Research instruments included questionnaires, interviews, and evaluation forms. Data were analyzed using mean, standard deviation, frequency, needs assessment index, and descriptive content analysis. The results of the research found that 1) the overall needs of participation in mobilizing educational resources was at a high level (PNI Modified = 0.59), with participation in decision making having the highest value, followed by participation in receiving benefits, evaluating results, and taking action, respectively; 2) participation methods according to Sangahavatthu 4 included providing opportunities for the community to participate in decision making, creating motivation and a sense of belonging, communication and reflection as well as promoting participation in operations by integrating Dana, Piyavaca, Atthacariya, and Samanattata; and 3) policy proposals synthesized into a systematic model consisting of inputs, processes, outputs, results, and feedback using Sangahavatthu 4 as a mechanism to promote joint decision-making, join in action and join in monitoring and evaluating to bring information to continuously improve operations. The results of evaluating the policy proposals were consistent and at the highest level of feasibility ($\overline{X}$ = 4.60, S.D. = 0.42), indicating that the model was appropriate and can be systematically applied as a development framework.

Keywords: Participation, Educational Resource Mobilization, Small-Sized Schools, Needs Index, Sangahavatthu 4

บทนำ

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้รับการรับรองทั้งในระดับนโยบายและกฎหมายของประเทศไทย โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (2560) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542) และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้ทุกภาคส่วนมีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร การมีส่วนร่วมของชุมชนจึงนับเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม แม้นโยบายจะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม

อย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในลักษณะการรับรู้หรือการสนับสนุนเป็นครั้งคราว มากกว่าการมีส่วนร่วมอย่างเป็นกระบวนการ ส่งผลให้การระดมทรัพยากรทางการศึกษายังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (UNESCO, 2021)

การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพมิใช่เพียงการเข้าร่วมกิจกรรม หากแต่เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินไปอย่างเป็นระบบและครอบคลุมหลายมิติ ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนได้กรอบการสังเคราะห์ที่ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล และการรับผลประโยชน์ ซึ่งสะท้อนลักษณะของการมีส่วนร่วมอย่างครบวงจรและเชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน (UNESCO, 2021) ขณะเดียวกัน ขณะเดียวกัน หลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อัตถจริยา และสมานัตตา เป็นหลักธรรมที่เอื้อต่อการสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศแห่งความร่วมมือตลอดจนช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย (เบญจวรรณ เขียวเขิน, 2569) อีกทั้งแนวคิดการบริหารเชิงระบบที่เชื่อมโยง Input–Process–Output–Outcome–Feedback ยังสามารถใช้เป็นกรอบในการออกแบบและขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมให้เกิดความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

เมื่อพิจารณาในบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนยังไม่ครอบคลุมในทุกมิติของกระบวนการ โดยในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ชุมชนยังมีบทบาทจำกัดและมักอยู่ในฐานะผู้รับทราบมากกว่าผู้ร่วมกำหนดทิศทาง ในด้านการดำเนินการ การมีส่วนร่วมมักเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวและขาดความต่อเนื่องเชิงระบบ ขณะที่ด้านการประเมินผล ชุมชนยังไม่เข้ามามีบทบาทในการติดตามและสะท้อนผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ขาดข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนา และในด้านการรับผลประโยชน์ การรับรู้ถึงผลลัพธ์ของการมีส่วนร่วมยังไม่ชัดเจน ทำให้ไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมและแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) สะท้อนให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็กยังมีลักษณะไม่สมดุลในเชิงมิติ และยังไม่ครอบคลุมกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างครบวงจร ส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นจริง กับ สภาพที่พึงประสงค์ ของการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน ซึ่งเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อประสิทธิภาพของการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในระยะยาว การวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถสังเคราะห์เป็นช่องว่างขององค์ความรู้ได้ 3

ประการ ได้แก่ การขาดการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในแต่ละมิติอย่างเป็นระบบ การขาดวิธีการมีส่วนร่วมเชิงกระบวนการที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็ก และการขาดข้อเสนอเชิงนโยบายที่เชื่อมโยงระหว่างความต้องการจำเป็นกับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งพัฒนาองค์ความรู้เชิงระบบ โดยบูรณาการการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น กับวิธีการมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4 และการสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายในรูปแบบโมเดลเชิงระบบ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพสถานศึกษา ความเข้มแข็งของชุมชน และความยั่งยืนของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2

2. เพื่อศึกษาวิธีการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ตามหลักสังคหวัตถุ 4

3. เพื่อข้อเสนอเชิงนโยบายในการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ตามหลักสังคหวัตถุ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยมีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 117 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 91 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 273 คน และสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุมการมีส่วนร่วม 4 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล และการรับผลประโยชน์ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified), การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ, อดีตประธานคณะกรรมการอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2, รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2, ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขนาดเล็ก, ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักธรรม เพื่อให้ครอบคลุมมิติของการมีส่วนร่วมทั้งเชิงโครงสร้างและเชิงคุณค่า การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล บันทึกเสียง และถอดความอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดหมวดหมู่และสังเคราะห์ประเด็นสำคัญตามกรอบการมีส่วนร่วม 4 ด้าน และหลักสังคหวัตถุ 4

ระยะที่ 3 การสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาสังเคราะห์ร่วมกัน เพื่อพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในรูปแบบโมเดลเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กลไก (Mechanism) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และการสะท้อนกลับ (Feedback) และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในรูปแบบ Policy Matrix โดยกำหนดเป้าหมาย แนวทางดำเนินงาน หน่วยงานรับผิดชอบ ตัวชี้วัด และระยะเวลาดำเนินงานอย่างชัดเจน การประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินด้วยแบบมาตราส่วนประมาณค่า ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความยั่งยืน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($PNI_{Modified}$ = 0.59) สะท้อนให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{Modified}$ = 0.61) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ

ผลประโยชน์ ($PNI_{Modified}$ = 0.60) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($PNI_{Modified}$ = 0.59) และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($PNI_{Modified}$ = 0.58) ตามลำดับ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เน้นการเปิดพื้นที่ให้ชุมชนร่วมกำหนดทิศทางและสร้างความเข้าใจร่วมผ่านการสื่อสารที่เหมาะสม (ปิยวาจา) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นที่พบว่าด้านนี้มีลำดับความสำคัญสูงสุด (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เน้นการร่วมปฏิบัติผ่านกิจกรรมและเครือข่ายความร่วมมือ (อัตถจริยา) (3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เน้นการติดตามและสะท้อนผลร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (สมานัตตา) และ (4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เน้นการแบ่งปันผลลัพธ์และสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม (ทาน) ซึ่งสอดคล้องกับลำดับความต้องการจำเป็นในระดับรองลงมา ทั้งนี้ วิธีการมีส่วนร่วมที่สังเคราะห์ได้มิได้เกิดขึ้นอย่างแยกส่วน หากแต่เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นที่พบจากการวิเคราะห์ในระยะที่ 1 โดยสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมจำเป็นต้องออกแบบทั้งโครงสร้างการมีส่วนร่วมและกลไกเชิงคุณค่าให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยมีหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความไว้วางใจ ความร่วมมือ และความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายสามารถสังเคราะห์เป็น “โมเดลการมีส่วนร่วมเชิงระบบ” ที่บูรณาการผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและวิธีการมีส่วนร่วมเข้าด้วยกัน โดยประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กลไก (Mechanism) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และการสะท้อนกลับ (Feedback) ซึ่งเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล และการรับผลประโยชน์ อย่างเป็นวงจร โดยกำหนดให้หลักสังคหวัตถุ 4 ทำหน้าที่เป็น “กลไกเชิงคุณค่า” ในการขับเคลื่อนทุกขั้นตอนของกระบวนการ เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจ ความร่วมมือ และแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาความต้องการจำเป็นที่ชี้ให้เห็นช่องว่างของการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะด้านการตัดสินใจ และสอดรับกับวิธีการมีส่วนร่วมที่เน้นการเปิดพื้นที่ การสื่อสาร และการสร้างความเป็นเจ้าของร่วม โมเดลดังกล่าวมีลักษณะเป็นระบบการมีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงทั้งโครงสร้าง กลไก และความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเป็นพลวัต โดยสามารถแปลงสู่การปฏิบัติผ่าน Policy Matrix ที่กำหนดเป้าหมาย แนวทางดำเนินงาน หน่วยงานรับผิดชอบ ตัวชี้วัด และระยะเวลาอย่างชัดเจน อันเป็นการยกระดับการมีส่วนร่วมจากรูปแบบเชิงกิจกรรมไปสู่การมีส่วนร่วมเชิงระบบที่มีความต่อเนื่องและยั่งยืน ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.42) โดยด้านความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความเป็นไปได้ และความยั่งยืน สะท้อนให้เห็นว่าข้อเสนอเชิงนโยบายที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมเชิงโครงสร้าง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็ก

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้มุ่งตีความและสังเคราะห์ผลการศึกษา โดยเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิด และบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่ออธิบายความหมายเชิงวิชาการของข้อค้นพบ และชี้ให้เห็นนัยสำคัญเชิงระบบที่นำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลตามลำดับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (PNI Modified = 0.59) สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างเชิงโครงสร้างของการมีส่วนร่วม ระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์อย่างมีนัยสำคัญ มิใช่เพียงข้อจำกัดในระดับการปฏิบัติ แต่เป็นปัญหาเชิงระบบที่โครงสร้างการจัดการศึกษายังไม่สามารถบูรณาการชุมชนให้เข้ามามีบทบาทอย่างแท้จริงในกระบวนการทางการศึกษา โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นถึง ความไม่สมมาตรของการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ชุมชนยังคงอยู่ในบทบาทของผู้รับทราบหรือผู้สนับสนุน มากกว่าการเป็น หุ้นส่วนเชิงนโยบาย ซึ่งส่งผลกระทบเชิงลูกโซ่ไปยังการมีส่วนร่วมในมิติอื่น ได้แก่ การดำเนินการ การประเมินผล และการรับผลประโยชน์ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นที่เน้นการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่พึงประสงค์เพื่อกำหนดลำดับความสำคัญเชิงนโยบาย (Witkin & Altschuld, 1995) และสอดคล้องกับแนวทางการใช้ดัชนี PNI Modified ในการสะท้อนระดับความจำเป็นเชิงระบบ (สุวิมล ว่องวานิช, 2557) ยังสอดคล้องกับแนวคิดร่วมสมัยที่มองว่าการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของวงจรนโยบาย ไม่ใช่เพียงการมีส่วนร่วมเชิงกิจกรรม (OECD, 2020) นัยสำคัญของผลการวิจัยในส่วนนี้ชี้ให้เห็นว่า การยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนจำเป็นต้องเริ่มจากการเปิดพื้นที่เชิงอำนาจในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นจุดตั้งต้นของการพัฒนาการมีส่วนร่วมในมิติอื่นอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษายังขาดกลไกที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การร่วมตัดสินใจ การร่วมดำเนินการ การร่วมรับผลประโยชน์ และ

การร่วมประเมินผล ส่งผลให้บทบาทของชุมชนส่วนใหญ่ยังจำกัดอยู่เพียงการรับทราบและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า วิธีการมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีลักษณะเป็นกลไกเชิงคุณค่า ที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงโครงสร้างการมีส่วนร่วมกับความสัมพันธ์ทางสังคม โดยทำให้การมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านเกิดขึ้นอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่า แก่นของการมีส่วนร่วม มิได้อยู่ที่ปริมาณกิจกรรมหรือจำนวนผู้เข้าร่วม หากแต่อยู่ที่คุณภาพของปฏิสัมพันธ์ และระดับความไว้วางใจ ที่เกิดขึ้นระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยหลักสังคหวัตถุ 4 ทำหน้าที่เป็นกลไกในการเสริมสร้างองค์ประกอบดังกล่าว กล่าวคือ ทานช่วยสร้างแรงจูงใจ ปิยวาจาสร้างความเข้าใจ อัตถจริยาสร้างการร่วมปฏิบัติ และสมานัตตาสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมเชิงระบบที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะเครือข่ายความร่วมมือ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) และสอดคล้องกับแนวคิดร่วมสมัยที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมที่ยั่งยืนต้องตั้งอยู่บน การเป็นเจ้าของร่วมและ การบริหารจัดการแบบร่วมมือ (UNESCO, 2021) ให้มีความลึก และนำไปสู่ความยั่งยืนของการมีส่วนร่วมในบริบทสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาขนาดเล็กมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร จึงจำเป็นต้องอาศัยทุนทางสังคม ความไว้วางใจ และเครือข่ายความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นฐานสำคัญ หลักสังคหวัตถุ 4 ช่วยเปลี่ยนความสัมพันธ์จากการให้ความช่วยเหลือเป็นครั้งคราวไปสู่ความร่วมมือที่ตั้งอยู่บนการแบ่งปัน การสื่อสารอย่างเข้าใจ การร่วมลงมือปฏิบัติ และการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค เมื่อชุมชนเกิดความเชื่อมั่นและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม ย่อมมีแนวโน้มเข้ามามีส่วนร่วมทั้งด้านการตัดสินใจ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง อันนำไปสู่ความยั่งยืนของการมีส่วนร่วมในบริบทสถานศึกษาขนาดเล็ก

3. ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็กสามารถสังเคราะห์เป็น “โมเดลการมีส่วนร่วมเชิงระบบแบบบูรณาการ” ที่เชื่อมโยงองค์ประกอบ Input–Mechanism–Process–Output–Outcome และ Feedback ทั้งนี้ โมเดลดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นโดยลำพัง หากแต่เป็นผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เชื่อมโยงกับผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 กล่าวคือ ผลการวิจัยในข้อที่ 1 ได้สะท้อนให้เห็น “ช่องว่างของการมีส่วนร่วม” โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ขณะที่ผลการวิจัยในข้อที่ 2 ได้เสนอ “วิธีการมีส่วนร่วมตามหลักสังคหวัตถุ 4” ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ จึงนำไปสู่การพัฒนาโมเดลการมีส่วนร่วมเชิงระบบดังกล่าว ในเชิงการตีความ โมเดลนี้สะท้อน

การยกระดับการมีส่วนร่วมจาก การดำเนินกิจกรรมแบบแยกส่วน ไปสู่ ระบบการมีส่วนร่วมแบบบูรณาการ ที่เชื่อมโยงทั้งโครงสร้าง กลไก และความสัมพันธ์ทางสังคมเข้าด้วยกันอย่างมีเอกภาพ โดยเฉพาะบทบาทของกลไกขับเคลื่อน ได้แก่ การเปิดโอกาส การสื่อสาร และการให้คุณค่า ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแปรกลาง ในการแปลงทรัพยากร ไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นมิติสำคัญที่ช่วยลดช่องว่างระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติ และทำให้การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนานโยบายเชิงระบบที่เน้นการบูรณาการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ (OECD, 2020) และแนวคิดระบบนิเวศทางการศึกษา ที่มุ่งเน้นความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียน ชุมชน และภาคีเครือข่ายอย่างเป็นพลวัต (UNESCO, 2021) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในบริบทการศึกษาของไทยที่เน้นการสร้างความร่วมมือและความเป็นเจ้าของร่วมของชุมชน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) ควบคู่กัน นัยสำคัญของข้อค้นพบนี้จึงอยู่ที่การนำเสนอโมเดลองค์ความรู้ใหม่ ที่สามารถทำหน้าที่เป็นทั้งกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีและเครื่องมือเชิงนโยบาย โดยมี Feedback Loop เป็นกลไกสำคัญในการสะท้อนผลและปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยให้การมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็กสามารถพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนได้อย่างเป็นระบบ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยครั้งนี้ คือ โมเดลการมีส่วนร่วมเชิงระบบตามหลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า กลไกตัวกลาง กระบวนการมีส่วนร่วม ผลผลิต ผลลัพธ์ และการสะท้อนกลับอย่างเป็นวงจร จุดเด่นของโมเดลอยู่ที่การค้นพบว่า การเปิดโอกาส การสื่อสาร และการยอมรับ ทำหน้าที่เป็นกลไกตัวกลางในการเปลี่ยนทรัพยากรที่มีอยู่ไปสู่การมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การร่วมตัดสินใจ การร่วมดำเนินการ การร่วมรับผลประโยชน์ และการร่วมประเมินผล โดยมีหลักทาน ปิยวาจา อัตถจริยา และสมานัตตาเป็นฐานเชิงคุณค่าในการสร้างความไว้วางใจ ความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม และความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วม ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลการมีส่วนร่วมเชิงระบบตามหลักสังคหวัตถุ 4

ข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

จากองค์ความรู้ใหม่ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำโมเดลมาแปลงเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติใน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย ซึ่งมุ่งกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ระดับเขตพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่ส่งเสริมประสาน และสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ และระดับสถานศึกษา ซึ่งนำแนวทางไปดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน โดยกำหนดเป้าหมาย แนวทางดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ ตัวชี้วัด และระยะเวลาไว้อย่างชัดเจน ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 กำหนดตัวชี้วัด และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอย่างเป็นระบบ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรแปลงนโยบายสู่แผนปฏิบัติการ จัดทำคู่มือ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ และกำหนดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานข้อมูลด้วยเทคโนโลยี

3. สถานศึกษาขนาดเล็กควรบรรจุนโยบายไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การประเมินผล และการรับผลประโยชน์อย่างต่อเนื่องและโปร่งใส

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นฐานในการกำหนดนโยบายและกรอบตัวชี้วัดด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา โดยบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นกลไกเชิงคุณค่า เพื่อกำกับและขับเคลื่อนหน่วยงานในสังกัดให้ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผล

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาเป็นแนวทางปฏิบัติและกลไกการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนในระดับพื้นที่ โดยออกแบบระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อใช้สนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเครือข่ายชุมชนให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. สถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบและดำเนินกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนใน 4 มิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล และการรับผลประโยชน์ โดยใช้กับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจ ความร่วมมือ และความยั่งยืนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

คำรับรองและการเปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน

1. การเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

ผู้เขียนขอรับรองว่าไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผล การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามหลักสังคหวัตถุ 4”

2. การใช้ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสนับสนุนการจัดทำต้นฉบับ (Generative AI and AI-assisted Technologies in the Writing Process)

ผู้เขียนได้ใช้ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการจัดทำต้นฉบับ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมือและเวอร์ชันที่ใช้ ลักษณะการใช้งาน และขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เทคโนโลยีดังกล่าวดังต่อไปนี้

2.1 เครื่องมือและเวอร์ชันที่ใช้ เช่น ChatGPT-4 Plusผู้เขียนใช้ ChatGPT ของบริษัท OpeาN รุ่น GPT-5.6 อย่างถูกต้องตามลิขสิ่งที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการคำนวณ และตรวจทานภาษา

2.2 ลักษณะการใช้งาน ผู้เขียนใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อสนับสนุนการเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การตรวจทานภาษา การปรับปรุงโครงสร้างประโยค และการเรียบเรียงเนื้อหาให้มีความชัดเจน กระชับและเหมาะสม ทั้งนี้ ผู้เขียนได้ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้รับจากเครื่องมือดังกล่าวก่อนนำมาใช้ในต้นฉบับทุกครั้ง

2.3 ขอบเขตการใช้งาน ผู้เรียนใช้ปัญญาประดิษฐ์ในระดับประโยดและย่อหน้าบ้างส่วนของบทความ โดยใช้สนับสนุนการตรวจสอบการวิเคราะห์ข้อมูล การเรียบเรียงผลการวิจัย และการ

ตรวจทานภาษา ทั้งนี้ ผู้เขียนเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับแก้ และรับผิดชอบต่อเนื้อหาทั้งหมดของทความ

2.4 คำรับรองความรับผิดชอบของผู้เขียน โดยยืนยันว่าผู้เขียนได้ตรวจสอบ แก้ไข และรับผิดชอบต่อเนื้อหาทั้งหมดของบทความฉบับสุดท้าย

ข้าพเจ้า นายสุรชญ์ สวงรัมย์ ขอรับรองว่า ได้ตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหาของบทความวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามหลักสังคหวัตถุ 4" รวมทั้งตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้รับจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างรอบคอบแล้ว และขอรับผิดชอบต่อความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และความสมสมบูรณ์ของเนื้อหาทั้งหมดในบทความฉบับสุดท้าย

ทั้งนี้การใช้ปัญญาประดิษฐ์ดังกล่าวเป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการจัดทำต้นฉบับ มิได้มีส่วนในการกำหนดข้อค้นพบหรือใช้แทนดุลยพินิจทางวิชาการของผู้เขียน และมีได้ระบุปัญญาประดิษฐ์เป็นผู้เขียนร่วมโดยผู้เขียนยืนยันว่าไม่มีการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อสร้างข้อมูลอันเป็นเท็จ บิดเบือนผลการวิจัย หรือละเมิดจริยธรรมการตีพิมพ์ และยอมรับผิดชอบต่อเนื้อหาทั้งหมดของบทความแต่เพียงผู้เดียว

3. คำรับรองเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล (Data Availability Statement)

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิจัยครั้งนี้มิได้เผยแพร่ต่อสาธารณะ เนื่องจากมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เข้าร่วมการวิจัยและต้องคำนึงถึงการรักษาความลับ อย่างไรก็ตาม ผู้สนใจสามารถติดต่อขอใช้ข้อมูลจากผู้เขียนได้ตามความเหมาะสมและด้วยเหตุผลทางวิชาการ โดยการเปิดเผยข้อมูลจะดำเนินการภายใต้หลักจริยธรรมการวิจัย การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และเงื่อนไขที่ผู้เขียนกำหนด

4. คำรับรองด้านจริยธรรมการวิจัย (Ethics Statement)

การวิจัยครั้งนี้ทำเป็นการโดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ การเคารพสิทธิของผู้ให้ข้อมูล การรักษาความลับ และการนำเสนอข้อมูลโดยไม่เปิดเผยตัวตน ทั้งนี้ ข้อเสนอการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

5. แหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย (Funding)

งานวิจัยนี้ไม่ได้รับทุนอุดหนุนทางการเงิน หรือการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานองค์กรภาครัฐ เอกชน หรือแหล่งทุนวิจัยภายนอกใด ๆ

6. การระบุบทบาทของผู้มีส่วนร่วมตามหลัก CRediT

ผู้เขียนต้องระบุบทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมแต่ละคนตามหลัก CRediT (Contributor Roles Taxonomy)

สุรวิชญ์ สวงรัมย์

- กำหนดปัญหาและกรอบแนวคิด
- การออกแบบกระบวนการและวิธีดำเนินการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- ดำเนินการประสานงานหน่วยงาน ในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากผู้ให้ข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม จัดหมวดหมู่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและการสังเคราะห์เชิงพรรณนา
- การจัดทำตาราง แผนภาพ หรือแบบจำลองเพื่อ สื่อสารผลการวิจัย
- การร่างและเรียบเรียงเนื้อหาของงานวิจัย
- การวางแผน ประสานงาน และควบคุมการ ดำเนินการวิจัย

ทวีศักดิ์ ทองทิพย์

- ให้คำปรึกษา ติดตาม และกำกับคุณภาพของ กระบวนการวิจัย
- ตรวจสอบเนื้อหา ให้ข้อเสนอแนะ และกำกับการปรับแก้ต้นฉบับ
- ติดตามความก้าวหน้า ตรวจสอบเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล และคุณภาพของงานวิจัย

สถาพร ภาคพรม

- ให้คำปรึกษา ติดตาม และกำกับคุณภาพของ กระบวนการวิจัย
- ตรวจสอบเนื้อหา ให้ข้อเสนอแนะ และกำกับการปรับแก้ต้นฉบับ
- ติดตามความก้าวหน้า ตรวจสอบเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล และคุณภาพของงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

เบญจวรรณ เขียวเขิน. (2569). สังคหวัตถุ 4 หลักธรรมสู่การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน. *วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, 8*(1), 163–176. https://so08.tci-thaijo.org/index.php/AJPP/article/view/4785/4557

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-31.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 1-90.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สพฐ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา*. สกศ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย พ.ศ. 2565*. สกศ.

สุวิมล ว่องวานิช. (2557). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

OECD. (2020). *Education policy outlook 2020: Shaping responsive and resilient education in a changing world*. OECD Publishing.

UNESCO. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. UNESCO.

Witkin, B. R., & Altschuld, J. W. (1995). *Planning and conducting needs assessments: A practical guide*. Sage.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & Row.